פצעים קשי ריפוי

מי הם, ומה אנחנו עושים איתם?
היכרות

אלעד אריה קורן- פצעים וכל השאר
RN,BsN,TVN

פצע?

פצעים קשיי ריפוי

הגדרות:

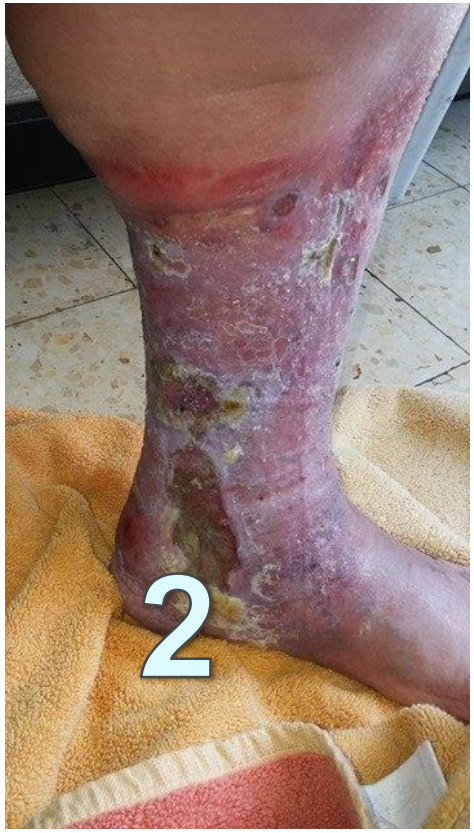
- פצע פשוט: פצע שמטופל בקלות באמצעות טיפול פצע מקומי שגרתי.
- פצע מורכב: פצע עם גודל או עומק משמעותיים, במיקום בעייתי, או פצע שמסכן גפה או חיים.
- פצע קשה ריפוי: פצע שהיה אמור להיסגר בשיטות פשוטות עד עתה אולם לא נסגר עדיין או לחילופין פצע שחוזר "ספונטנית" אחרי סגירת פצע.

פצעים קשיי ריפוי

- האיתיולוגית השגרתיות לפצעים קשיי ריפוי:
  - אי ספיקה עורקית/ ורידית/ לימפתית
  - לחץ מקומי
  - טראומה (יזומה או תאונה)
  - ממאירויות
  - מחלות אוטואמוניות

Flaminal
CWT
B BRAUN
SHARING EXPERTISE
Revamil

1

2

3

5

4

6

עקרונות הטיפול הנכון בפצעים קשיי ריפוי

ראשית- אמדן ותיאור נכונים

התיאור של הפצע חייב לכלול את המרכיבים הבאים:

- מיקום הפצע
- שטח הפצע
- עומק הפצע
- צבע
- מחילה: כן/ לא
- רקמת גרעון: כן /לא (% רקמת גרעון)
- סוג הגלד: כן/לא (% רקמה נקרוטית)
- הפרשה מהפצע: כן/ לא. צבע, סוג וכמות
- אודם מקומי/ באיבר כולו: כן/לא
- בצקת: כן/לא
- כאב: VAS
- דפקים פריפריים בכף הרגל: DP ו-PT נמוש/ לא נמוש

פצעים קשיי ריפוי

- דרכי הטיפול:
  - יש לטפל במחלות הסיסטמיות / בגורם האיטיולוגי לפצע ובגורמים המעכבים את ריפויו.
  - בדיקות מעבדה ובדיקות עזר נוספות לשם אבחנה (צילום רנטגן, דופלקס, ביופסיה)
  - טיפול באנמיה
  - איזון כולסטרול וטריגליצרידים בדם
  - הערכה תזונתית ותיקון חסרים תזונתיים
  - זיהוי וטיפול בזיהומים

פצעים קשיי ריפוי

- הטריית רקמה נמקית
- חבישה השומרת על סביבה לחה וחמה
- הפחתת בצקות ומניעת הישנותן
- הפחתת לחץ מוגבר על אזור הפצע
- הדרכה להפסקת עישון וצריכת אלכוהול וסמים
- זיהוי וטיפול במצבים דכאוניים
- הדרכת מטופל לגבי אופן ביצוע חבישת הפצע
- טיפול נגד כאבים

פצעים קשיי ריפוי

<u>הערכה תזונתית ותיקון חסרים תזונתיים – הרחבה:</u>

ריפוי פצע הוא תהליך אנאבולי שדורש צריכה קלורית מספקת.
לחולים בתת תזונה וקטבוליזם יש פגיעה בריפוי פצע.

- רמת אלבומין פחות מ-2 גרם/ד"ל פוגע ביצירת קולגן.
- חסר ויטמין C פוגע ביצירה ובהבשלה של קולגן.
- ויטמין A חשוב לפיברופלזיה וליצירה והבשלה של קולגן.
- חסרים בויטמינים B1,B2 ו- B6 גורמים לפגיעה בריפוי פצע.
- חסר באבץ פוגע באפיתליזציה
- חסר בנחושת פוגע באנגיוגנזה (יצירת כלי דם) ובהבשלה של משתית חוץ תאית
- במצבי חסר תזונתיים, מתן תוספות טופיקליות או סיסטמיות של החומרים החסרים משפר ומחיש את תהליכי ריפוי הפצע.

כיבים בכף הרגל אצל סוכרתיים

כף רגל- הדרכה

- הדרכת מטופל:
  - איזון הסוכרת בעזרת הצוות המטפל
  - בדיקה יומית של הרגליים:
    - הסתכלות על הרגליים יחפות, לשים לב ל:
      - חתכים
      - שלפוחיות
      - נקודות אדומות
      - נפיחות
    - שימוש במראה על מנת לבדוק את החלק התחתון של הרגליים או לבקש עזרה מבן משפחה (רואה עם תחושה תקינה) בבדיקה.

כף רגל- הדרכה

המשך הדרכת מטופל

- לשטוף את הרגליים על בסיס יומי במים פושרים, לא חמים!
  - לייבש טוב, גם בין אצבעות הרגליים
  - לא להשתמש ברגל כדי לבדוק טמפרטורת המים.
- לשמור על רגליים רכות וחלקות – למרוח קרם אך לא בין האצבעות.
- החלקת העור הקשה בעדינות.
- לקצוץ צפרניים כל שבוע או בעת הצורך.
  - לקצוץ אותם ישר ולאחר מכן להשתמש בפצירה להחלקת קצוות.

כף רגל- הדרכה

- **<u>לעולם לא ללכת יחפים</u>**
- נעילת נעליים סגורות, רחבות ונוחות, מחומר אלסטי העשוי יריעה אחת ושמתאימות למבנה כף הרגל.
  בדיקת החלק הפנימי של הנעל לפני נעילתה על מנת לוודא שאין חפצים בתוכו.
- שמירה על הרגליים מקור וחום קיצוניים– לנעול נעליים בכל עת , גם בחוף הים, על רצפה חמה וללבוש גרביים בלילה.

נוירופטיות סוכרתיות

- קבוצה של מחלות שמשפיעות על כל סוגי העצבים כולל: פריפריות, אוטונומיים ועצבי עמוד השדרה.
- האיתיולוגיה למחלות – הרמה הגבוהה של הגלוקוז בדם לאורך הרבה שנים.
- מנגנון הפגיעה הוא וסקולרי או מטבולי או שניהם.
- יש התעבות של הממברנה הבאזלית של הקפילרות שגורמת לחסימה שלהן.
- דה-מיאלינזציה של העצבים. הפגיעה במיאלין גורמת להפרעה בהולכה העצבית.

נוירופטיות סוכרתיות - המשך

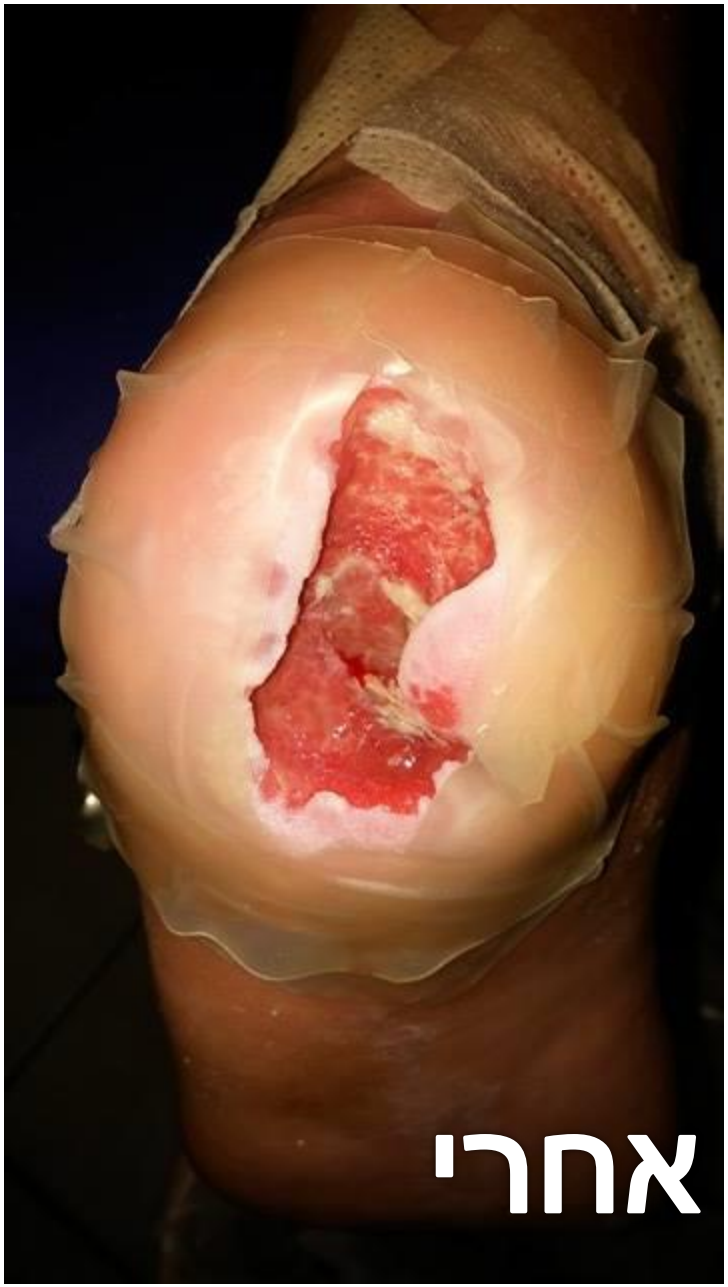
- נוירופתיה פריפרית משפיעה בעיקר על החלקים הדיסטליים של העצבים במיוחד בגפיים התחתונות. כשהיא מתקדמת יש אובדן תחושה.

- ירידה בתחושת הכאב והטמפרטורה

סיכון מוגבר לחבלות וזיהומים!

לפני

אחרי

מחלות וסקולאריות פריפריות–הדרכה

- לשמור על זרימת הדם לרגליים – הרמת הרגליים בעת הישיבה.
  - הנעת הקרסוליים ואצבעות הרגליים למעלה ולמטה במשך 5 דקות פעמיים שלוש ביום.
  - לא להצליב רגליים לתקופת זמן ארוכה ולא לעשן.

- להיבדק אצל המטפל העיקרי – בדיקה של הרגליים.
  - לדווח למטפל העיקרי על כל פציעה ברגליים, חבלות, חתכים, שלפוחיות...
  - לבצע את העצות של הצוות המטפל בכל הקשור בטיפול ברגליים
  - לא לטפל ברגליים עם תרופות OTC